

o|ay lar y|orum lar

ORTAKPAZAR, İSTEDİĞİ YABANCI SERMAYE ÖDÜNLERİNDE CEPHE HÜKÜMETİNE GÜVENİYOR

Türkiye'deki yabancı sermaye yatırımlarının yarısından fazlasına sahip olan Ortakpazar, yabancı sermaye konusunda yeni ödünler istemektedir. Yabancı sermaye girişlerinin daha da serbestleştirilmesi, Ortakpazar sermayesine üçüncü ülke sermayesine göre bazı kolaylıklar tanınması ve yabancı sermaye izinlerindeki formalitelerin basitleştirilmesi şeklinde belirlenen yeni isteklerle ilgili olarak Ortakpazar, "S. Demirel başkanlığındaki, Türkiye'deki yabancı özel yatırımların öneminin artırılmasına prensip olarak taraftar olan yeni hükümete güvenini açıklamaktadır.

Ortakpazar'ın bu isteklerine karşılık Dışişleri Bakanlığı "Devlet Planlama Teşkilatında bulunan karar mercii, uygulamayı yürüten organ olan Ticaret Bakanlığına devredilmelidir" önerisiyle ortaya çıkmaktadır. Bu önerinin gerçekleşmesi halinde yabancı sermaye izinleri verilirken kalkınma planlarına uyumla ilgili biçimsel koşul da ortadan kalkmış olacaktır.

NATO Genel Sekreteri Luns'un devam eden Amerika ambargosunun Batı yanlısı Demirel hükümetini ayakta tutmak için kaldırılmasını istemesinden sonra AET-Türkiye Karma Parlamento Komisyonu Raportörü Batı Almanya Hristiyan Demokrat Partisi Milletvekili M.Klepsch de Ortakpazar adına MC Hükümeti başkanı

Demirel'e güvenini belirtmektedir. Raportör Klepsch hazırladığı raporda en büyük ağırlığı yabancı sermaye konusuna vermektedir. Klepsch, "yabancı sermaye geleneksel olarak Türkiye'de bazı zorluklarla karşılaşmakta" demektedir. Klepsch raporunda mart 1971 tarihinden itibaren getirildiğini ileri sürdüğü kayıtlayıcı hükümleri şu şekilde açıklamaktadır: "Bu hükümlere göre yabancı sermaye, katılma yolu ile (bütün sermayenin yüzde 50'sinden azını teşkil edecek) yalnız Türk sermayesinin finanse edemeyeceği kadar büyük projelere, ileri teknoloji getirmek kaydıyla ve ihracata yönelik sahalara (AET içinde yardım görmeksizin rekabet edebilme şartı ile) iştirak edebilecektir. Bugüne kadar yabancı sermaye Türkiye'ye en fazla saç, kauçuk ve turizm endüstrisi için gelmiştir."

Klepsch raporunda Ortakpazar'ın yabancı sermaye konusunda istediği yeni ödünler şöyle sıralanmaktadır: "Avrupa Heyeti üyeleri, AET kaynaklı yabancı sermayenin (bu, Türkiye'ye gelen toplam yabancı sermayenin miktar olarak yarısından biraz fazlasını teşkil etmektedir) üçüncü ülkelerden gelen yabancı sermayeye nazaran daha fazla bazı kolaylıklardan istifade etmesi ve özellikle yatırım izni alınması konusundaki formalitelerin basitleştirilmesi hususlarında ümitlerini ifade etmişlerdir."

Bu ümidin kaynakları ise Klepsch raporunun yabancı sermaye ile ilgili bölümünün son paragrafında şu şekilde ifade edilmektedir: "S. Demirel Başkanlığındaki, Türkiye'deki yabancı özel yatırımların öneminin artırılmasına prensip olarak taraftar olan yeni Hükümet, Türkiye'nin kalkınmasına büyük ölçüde yardımcı olacak bu sahada daha rasyonel bir sistemin bulunmasına ve bunun yetkili Türk idareleri tarafından tatbikine belki -ki biz bunu ümid ediyoruz- imkan verebilecektir."

AET - Türkiye Karma Parlamento Komisyonunun Raportörü M.Klepsch'in hazırladığı rapor üzerine bir çalışma yapan Dışişleri Bakanlığı ise yabancı sermaye sorununa da el atmıştır. Bakanlık, Devletin, Tür-

kiye'de yabancı sermaye yatırımı yapacak firmayı ve sonra da yerli ortağı bularak, bunların birleşmesini sağlamasını istemektedir.

Klepsch Raporu üzerine Dışişleri Bakanlığının hazırladığı notun beşinci sayfasında "Yabancı sermayenin Türkiye'ye gelişini kolaylaştırmak ve teşvik etmek için" Dışişleri Bakanlığının bulduğu bazı öneriler yer almaktadır, a, b, c, d olarak sıralanan bu öneriler;

a) Yeni bir organizasyon kurmak veya Ticaret Bakanlığı bünyesinde kurulu üniteyi yeni yetkilerle mücehhez kılarak, önce ülkemizin yabancı sermayenin yatırım yapmasını istediği alanları tesbit etmek, sonra bu alanlarda yatırım yapacak yabancı sermayedarı bulmak, sonra bunlarla ortaklık yapabilecek yerli ortakları bulup biraraya getirmek lazımdır.

Yabancı ortağın kendiliğinden gelmesi beklenirse, ciddi yatırımcı bulmak güçleşir. Bu organizasyonun iyi çalışması için gerekirse ticaret ateşliklerinden istifade edilebilir.

b) Hükümet yabancı sermaye politikasını açık ve detaylı bir biçimde ilan etmeli, hangi saha ve sektörlerde yabancı sermaye istediğini, hangi tür yabancı sermayeyi teşvik edeceğini açıkça beyan etmelidir. Daha da öte, yabancı sermayeye uygulayacağı yöntemleri dahi açıklamalıdır.

c) Bugün 6224 sayılı kanun uygulamasında karar, icra ve itiraz organları ayrı mercilerdir. Gerek yabancı sermayenin kabulü ve gerekse uygulaması prosedürünü kısaltmak için bu organlar birleştirilmelidir. Devlet Planlama Teşkilatında bulunan karar mercii, uygulamayı yürüten organ olan Ticaret Bakanlığına devredilmelidir.

d) Bunlar dışında, Türkiye'ye gelecek yabancı sermayenin herşeyden önce ülkede siyasi istikrarın mevcudiyetini de arayacağı gözden uzak tutulmalıdır."

şeklinde sıralanmaktadır.

CCumhuriyet, 29 Eylül 1975;

DEMİREL HÜKÜMETİNİN KURULUSUNDAN BU YANA EMİSYON HACMİ YOZDE 24 GENİŞLEDİ

Eylül ayının ilk haftasını içeren Merkez Bankasının son haftalık durumuna göre MC Hükümetinin kurulduğundan beri emisyon hacmindeki genişleme yüzde 24'ü bulmuştur. Böylece 5 aylık bir zaman kesitinde emisyon hacmi 7,5 milyar liralık bir artış göstermiş olmaktadır. Ortalama olarak her aya 1,5 milyar liralık emisyon genişlemesi düşmektedir. Döviz rezervlerinin eridiği bir dönemde bu tür bir artışla ilk kez karşılaşılmaktadır.

Merkez Bankasının son haftalık durumunda en önemli iki gelişme kamu kesimi ile tarım kesimine açılan kredilerde görülmektedir. Uzun zamandır sabit bir düzeyde kalan tarım kesimi kredileri, destekleme alımlarıyla birlikte artış göstermeye başlamıştır. Bir hafta içinde 4e tarım kesimine açılan Merkez Bankası kredileri 800 milyon liralık bir artış göstermiştir. Hazine kredilerindeki artış ise 400 milyon lira çevresinde olmuştur. Bu artışla birlikte MC Hükümeti kurulduğundan beri kamu kesimine açılan kredi hacminde genişleme yüzde 44'ü bulmuştur.

Diğer yandan brüt döviz rezervleri 1 milyar 200 milyon dolar çevresindeki düzeyini korumaktadır. Bir hafta içinde brüt döviz rezervleri 5 milyon dolar artarken, net döviz rezervleri 4 milyon dolarlık bir azalma göstermiştir. Brüt döviz rezervlerinin mevcut düzeyini koruması, ağustos ayında ihracatın 120 milyon dolar çevresinde olması ve yurt dışındaki işçilerin kesin dönüşlerinin devam etmesiyle açıklanmaktadır.

Dövizle çevrilebilir mevduat hesapları yoluyla gelen dövizlerde önemli bir gelişme izlenmektedir. DÇM dövizleri 700 milyon doların biraz üzerinde bir gelişme göstermektedir. Bu durum DÇM dövizlerinin ge-

liş hızının çok yavaşladığını ortaya koymaktadır. Nitekim haziran ayında 300 milyon dolarlık ve temmuz ayında 160 milyon dolarlık bir DÇM girişine karşılık ağustos ayında toplam olarak 70 milyon dolarlık yeni DÇM dövizleri gelmiştir.

(Cumhuriyet, 19 Eylül 1975)

MC HÜKÜMETİNİN KURULUSUNDAN BU YANA 1,5 MİLYARLIK YENİ DİS BORÇ ALINDI

"Dış alemde Türkiye'nin yalnızlığını ortadan kaldırmak" sloganıyla kurulan MC hükümetinin bu slogandan ne anladığı ortaya çıkmıştır. MC hükümetinin görevde bulunduğu beş aylık dönemde içinde Türkiye 1 milyar 51 milyon dolarlık yeni dış borç yapmıştır. Bu dış borç Türk lirasıyla 15 milyar

lira çevresindedir. Böylece MC hükümetinin görevde bulunduğu her ay için Türkiye 3 milyar lira borçlanmış olmaktadır

Merkez Bankası'nın son haftalık durumuna göre, Dövizle Çevrilebilir Mevduat (DÇM) yoluyla yapılan borçlanma 768,8 milyon dolara ulaşmıştır. Bu borçlanma MC hükümeti kurulduktan sonra yapılmıştır.

MC Hükümeti DÇM dışında, Uluslararası Para Fonu (İMF), Ekonomik İşbirliği ve Kalkınma Örgütü (OECD) gibi uluslararası kuruluşlar aracılığıyla da 292,4 milyon dolarlık borç almıştır. Toplam borç miktarı 1 milyar 50,9 milyon dolar olmaktadır. Türk parası cinsinden MC hükümetinin yapmış olduğu borç 15 milyar lira çevresindedir.

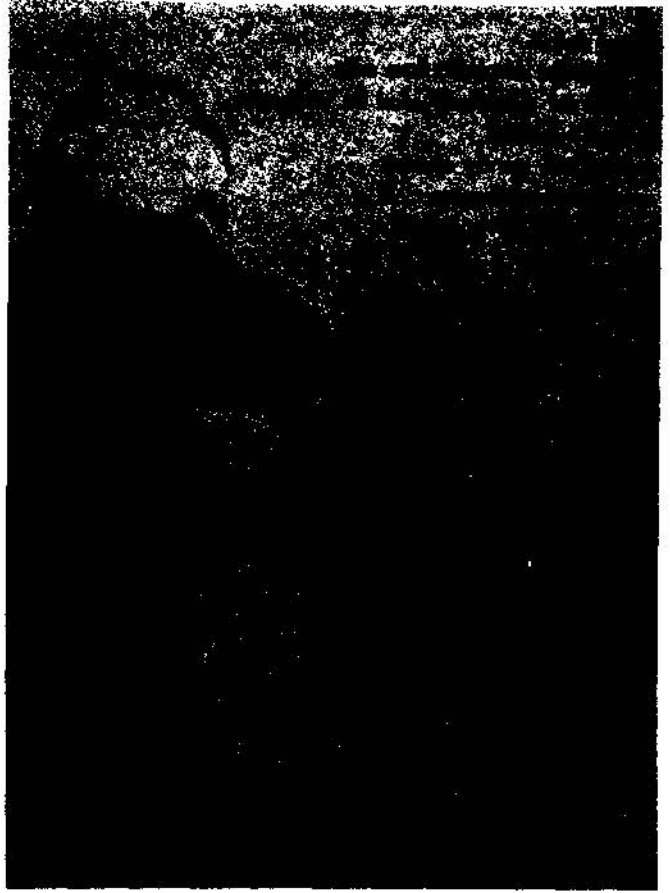
MC hükümeti, bu büyük borçlanmaya rağmen döviz rezervlerinin erimesini önleyememektedir. Bir hafta içinde brüt döviz rezervleri yeniden 44 milyon dolar azalmıştır. Net döviz rezervleri ise eksi 534,1 milyon dolara ulaşmıştır.

Merkez Bankası'nın son haftalık durumunda, döviz dışında önemli gelişme görülmemektedir. Kamu kesimine açılan krediler bir önceki düzeyini korumaktadır. Dövizlerdeki sıkıntılar dolayısıyla kamu kesiminin transferlerinin fiilen durdurulması, kamu kesimi harcamalarının genişlemesini önlemektedir.

MERKEZ BANKASI HAFTALIK DURUMU (Milyon TL)
(Rezervler ve DCM Milyon Dolar)

| AKTİF | 28.3.975 (MC Hükümeti) | 5.9.975 (Geçen Hafta) | 12.3.975 (Son Hafta) |
|-----------------------|---------------------------|--------------------------|-------------------------|
| Altın+Döviz | 18,549 | 18,633 | 18,174 |
| Kamu Kredileri | 29,392 | 42,433 | 43,456 |
| Özel Sektör Kredileri | 8,735 | 7,112 | 6,993 |
| Tarım Kredileri | 15,441 | 15,857 | 15,587 |
| Diğer Aktifler | 12,005 | 21,661 | 21,857 |
| TOPLAM | 85,347 | 105,696 | 106,070 |
| PASİF | | | |
| Emisyon | 32,055 | 39,766 | 39,462 |
| Döviz | 227 | 514 | 702 |
| Mevduat | 3,794 | 5,095 | 6,027 |
| Mev.Munzam Karşılı. | 22,142 | 25,249 | 25,257 |
| Diğer Pasifler | 26,929 | 35,072 | 34,442 |
| BRÜT REZERV | 1,322,0 | 1,228,4 | 1,184,5 |
| NET REZERV | + 70 | - 515,2 | - 534,1 |
| DÇM | - | 744 | 768,8 |

(Cumhuriyet, 26 Eylül 1975)



İspanya'daki İdamların Ardından...

Haklarında verilen idam cezaları günlerce dünya kamuoyunu meşgul eden beş İspanyol genci, 27 Eylül 1975 sabahı kurşuna dizilerek idam edildiler.

İdam edilen gençlerden ikisi ayrılıkçı Bask hareketinin örgütü olan ETA üyesiydiler. Bunlardan Juan Parades Manot'un Bask ayrılıkçı hareketinin lideri ve ETA'nın İspanya içindeki faaliyetlerinin planlayıcısı olduğu açıklanmıştı. İdam

edilen diğer üç genç ise "Yurtsever Antifaşist Devrimci Cephe" adlı örgütün üyeleriydiler.

İspanyol hükümeti en son 26 Eylül Cuma günü yaptığı toplantıda, son bir kaç hafta içinde İspanyol askeri mahkemeleri tarafından verilmiş 11 idam cezasını görüştü. Sonunda hükümet adına yapılan açıklamada, içlerinde iki hamile kadının da bulunduğu onbir kişiden beşinin idam cezalarının onaylandığı, diğerlerinin idam cezalarının ise yaşamboyu hapse çevrildiği bildirildi. İdam edilenlerin, 27 yaşındaki kaynakçı Ramon Garcia Sanz, 24 yaşındaki öğrenci Jose Baena Alonso, 21 yaşındaki öğrenci Jose Luis Sanchez, 22 yaşındaki Juan Parades ve 33 yaşındaki Angel Otaegui oldukları açıklandı.

Başlangıçta bu gençlerin "Garrote" denilen mengene usulüyle idam edilecekleri açıklanmıştı. Ancak infaz sabahı yetkililer ani bir karar değişikliğiyle idamların kurşuna dizilme yoluyla yapılmasını kararlaştırdılar. İdamlar konusunda ilk açıklama Burgos garnizon komutanlığından yapıldı. Bu açıklamada gençlerin kendi yakınlarının gözü önünde kurşuna dizildikleri bildirildi. Dünyaya kamuoyunun baskısına rağmen yerine getirilen idam cezalarının Burgos, Barselona, ve Madrit yakınlarında infaz edildiği askeri yetkililer tarafından açıklandı.

İdamlar dünya kamuoyunda geniş yankılar yaptı. Birçok devlet başkanı idamların infazını durdurmak için girişimlerde bul-

nurken, idamlardan önce ve sonra Avrupa başkentlerinde büyük gösteriler yapıldı.

İdamlardan sonra Danimarka başkenti Kopenhag'da dalgalar halinde İspanyol büyükelçiliğine saldıran göstericiler, büyükelçilik binasını, turizm bürosunu ve İspanyol büyükelçisinin ikametgahını tahrip ettiler. Hollanda'da Başbakan Joop Den Uyl'un önderlik ettiği ve ülkenin bütün siyasi parti ve gruplarının katıldığı büyük bir protesto gösterisi yapıldı. Gösteride konuşan Başbakan Uyl, "İspanyol halkının yanındayız. Hollandalılarından, Franco'nun kanlı yönetimini protesto etmek ve İspanyol halkına yardımcı olmak için bu ülkeye turisti olarak gitmemelerini istiyorum. İspanya'nın Costa Brava kıyılarında güneşlenen hiçbir Hollandalı kendini İspanyol halkının dostu sayamaz" dedi. Aynı gösteriye katılan diğer parti liderleri de İspanya'deki idamları sert bir dille kınadılar. İsveç Başbakanı Olof Palme, Franco yönetiminin kendi kuyusunu kazdığını söylediği bir konuşmasında, idamları kınadı ve İspanya'nın yalnızlık içinde bir ülke haline geldiğini belirtti. Bu arada İsveç'in birçok bölgesinde ve ayrıca Stokholm, Göteberg ve Malmö kentlerinde büyük gösteriler yapıldı.

İnfazlardan sonra Fransa'nın başta Paris olmak üzere birçok kentlerinde büyük gösteriler yapıldı. Bir yabancı gözlemci, Paris'teki İspanyol aleyhtarı gösterileri, 1968 yılında patlak veren öğrenci-işçi gösterilerine benzetti.

İngiltere Dışişleri Bakanlığı, infazların durdurulması için iki kez İspanya Hükümeti nezdinde girişimde bulunduğunu açıkladı.

Portekiz başkenti Lizbon'da 26 Eylül Cuma akşamı başlayan ve bütün cumartesi günü devam eden gösterilerden sonra İspanyollara ait binalar tahrip edildi. Elçilik binasına giren Portekizli göstericiler bütün resmi belgeleri yaktılar ve eşyaları tahrip ettiler. Güvenlik kuvvetlerinin göstericilere müdahalede bulunmadığı, bu

arada bir gece önce Lizbon'a gelen İspanyol büyükelçisinin tekrar Madrit'e döndüğü öğrenildi.

Merkezi Prag'da bulunan Dünya İşçi Sendikaları Federasyonu, dünyadaki bütün işçi sendikalarına ve örgütlerine bir çağrıda bulunarak, İspanya'da öldürülen beş genç için işi durdurmalarını istedi. Federasyon, çağrısında gösterilerin her ülkedeki İspanyol elçilik ve konsolosluklarının önünde yapılmasını önerdi. Dünya İşçi Sendikaları Federasyonu ayrıca 2 Ekim gününü İspanyol yurtseverleri için dayanışma günü olarak ilan etti.

Londra-Avrupa İşçi Sendikaları konfederasyonu, 2 Ekim günü Franco rejimini protesto etmek amacıyla mitingler düzenledi ve İspanya'ya ekonomi, ticaret, haberleşme ve ulaşım ambargoları koymak için harekete geçti. Belçika'nın iki büyük işçi sendikası, Belçika ve İspanya arasındaki kara, hava, deniz ulaşımını ve ayrıca her türlü posta ve telefon haberleşmesini 1 Ekimden itibaren üç gün süreyle kesti.

Avusturya sendikaları da 30 Eylül'den itibaren İspanya'ya hertürlü kara, deniz ve hava yolu ulaşımını durdurdu. İsveç İşçi Sendikaları da ulaşımı 36 saat süreyle durdurduklarını açıkladılar. İngiliz liman işçileri İspanya'ya giden ve İspanya'dan gelen gemiler için çalışmayacaklarını söylediler. Aynı şeyi Yunan emekçileri de yaptılar.

Beş gencin idamının infazı İspanya'da da tepki ile karşılandı, ülkenin birçok kentinde karışıklıklar çıktı. 1 Ekimde Madrit'de patlak veren olaylarda 3 polis öldürüldü. San Sebastian'da bazı iş kolalarında greve gidildi. 28 Eylül'de Madrit'de 2000 kadar gösterici "San İsidro" katedrali önünde toplanarak idamları protesto, ettiler. Bugüne kadar faşist Franco rejiminin baş destekçisi olan İspanyol Katolik Kilisesi dahi idamlara karşı çıktı. Kilisenin resmi organı olan "Ya" gazetesinde 28 Eylül'de idamları sert bir şekilde kınayan bir yazı yayınlandı. İspanya'nın bir

ölüm kalım mücadelesi vermekte olduğunu belirten gazeteye göre, Franco yönetiminin ülkede liberalleşme akımını destekliyecek yerde baskı yöntemlerini tercih etmesi İspanya'yi felakete götürecektir. Ya'nın yazısı şöyle devam ediyor: "Rejim herkesin barış ve özgürlük içinde yaşamasını sağlayacak ortamı yaratmazsa, bundan en çok kendisi zarar görecektir."

Aynı gazete Batı Avrupa ülkelerinin İspanya'nın iyiliği için Franco yönetimine baskı yapmakta olduğunu, Amerika'nın ise baskı yapmaktan kaçınarak yönetimi cesaretlendirdiğini ileri sürdü. "Ya" ya göre Kissinger'in üsler konusunda İspanyol yönetimi ile görüşmeleri devam ettirmesi sadece rejimi cesaretlendirmekte ve uzun vadede İspanya'nın zararına olabilecek nitelikler taşımakta. "Ya" gazetesi Amerika'nın İspanya'yı Batı Avrupa'nın yaptığı baskılara karşı korumakta olduğunu da belirtti ve bunun İspanyol halkının yararına olmadığını ilan etti.

ÇAĞLAYANGİL İSPANYA'DAN ÖZÜR DİLEDİ

Dünyada bu olaylar olurken, üç yıl önce dünya kamuoyunda İspanya'nın bugün karşılaştığı tepkilerle karşılaştı Türkiye'de ise Ankara Belediye Başkanının idamları sembolik anlamda protesto etmek amacıyla Ankara'daki İspanyol Büyükelçiliğini bir hafta süreyle belediye hizmetlerinden yararlandırmama girişimi "dış politikayı etkileme ve dost ülkelerle ilişkileri zedelen" gerekçesiyle önledi ve Dalokay

hakkında Ankara Devlet Güvenlik Mahkemesince soruşturma açıldı. Bu arada, Dışişleri Bakanı İhsan Sabri Çağlayangil'in İspanyol büyükelçiliğine bizzat telefon ederek Dalokay'ın davranışından ötürü üzüntü duyduğunu belirttiği ve özür dilediği öğrenildi.

CHP Genel Başkanı Ecevit ise, pekçok ülke İspanya'deki temsilcisini geri çekerken Türkiye'nin sustuğunu belirterek, "Susmaları doğaldır, çünkü bunlar da Franco kafalıdır" dedi.

odtî de kıyım

Orta Doğu Teknik Üniversitesinde bitirilemeyen yarıyılın ve yapılamayan sınavların sonunda öğretim üyelerinin öğrencilere geçmez notu vermele-ri için rektörlükçe baskı altına alınmalarından sonra Eylül ayı başında Mütevelli Heyeti 25 öğretim üyesinin -büyük çoğunluğu politik nedenlerden- görevine son verdi.

ODTÜ'deki bu son işten çıkarılmalar 5 yıldanberi sürdürülen kıyımın bir devamı. 1970 yılından bu güne ODTÜ'de işine son verilen öğretim üyelerinin sayısı 60 dolayında. Kıyımdan en büyük "payı" alan Mimarlık Fakültesi artık çalışamaz durumda.

ODTÜ'NÜN ÇAĞDAŞ VE DEMOKRATİK BİR KURUMA DÖNÜŞTÜRÜLMESİ ÇABALARINA TOPLUMUN DEMOKRASİ YANLISI BÜTÜN GÜÇLERİ KATILMALIDIR.

İşlerine son verilen ODTÜ öğretim üyeleri 17 Eylül günü bir basın toplantısı yaptılar. Basın toplantısında arkadaşları adına konuşan İlhan Tekeli, kimi öğretim üyelerinin eğitim yapılmadığı gerekçesiyle sınava girmeyen öğrencilere not vermekten kaçındığını ya da rektör yanında yer alarak "geçmez notu" verdiğini, kimilerinin de bütün öğrencilere geçer bir not verdiğini söyleyerek, ortaya bir "keşmekeş" çıktığını belirtti ve "sorunun çözümü artık yargı organlarına kalmıştır" dedi. İlhan Tekeli konuşmasının son bölümünde şunları söyledi:

"ODTÜ öğrencilerinin yüzde doksanı sınavlara girmeyerek tüm mesleki hayatlarını, toplum içindeki, gelecekteki yerlerini riske atarak büyük bir dayanışma göstermişlerdir. Böyle büyük bir kitlenin böyle büyük risklere girmesini üç-beş kişinin kışkırtması ile açıklamak olanağı yoktur. Çağdaş olmanın mücadelesini vermektedirler. Her mücadele gibi bir pahası olmaktadır. Bu paha daha ne kadar ödenil-

meğe devam edecektir. Ta ki karar vermede sorumlu politikacılar ve yöneticiler çağdışı yönetimin sürdürülmesinin kendilerine çok pahalıya geldiğini öğreninceye kadar. Bunu öğretmek toplumun demokrasisi yanlısı güçlerine düşmektedir. ODTÜ'nün çağdaş ve demokratik bir kuruma dönüştürülmesi çabalarına bütün güçleri ile katılmaları gerekir. Susmak bugünkü yönetim ve onu görevlendiren, bu davranışlarını da destekleyen, belki de yol gösteren siyasal güçlerle bütünleşmekten başka bir şey değildir.

Son günlerde basın yoluyla, kamu oyuna yansıtıldığı gibi ODTÜ'de yirmibeş öğretim üyesinin işine keyfi bir şekilde son verilmiştir. Bu olay ODTÜ'de bir yıldanberi oynanagelmekte olan büyük bir oyunun parçasıdır. Oynanan oyun bu öğretim üyelerinin üniversiteden uzaklaştırılmasının çok ötesindeki nihai hedeflere sahiptir. Asıl ulaşılmak istenilen çok daha büyük sayılarda öğretim üyesi ve öğrencinin üniversiteden uzaklaştırılması ile bugünkü üniversite yöneticilerinin ideolojisine uygun, sindirilmiş bir üniversite yaratmaktır."

Üniversitenin sorunlarının buhranı yaratanlarca, bilimsel, akılcı yollarla kurumsal düzenlemeler yapılarak değil, kuvvet kullanarak çözülmek istendiğini de belirten İlhan Tekeli, "akılın ve hoşgörünün yerine, kuvvet ve disiplin kullanılacak ve tek boyutlu bir üniversite yaratılmak istenmektedir." dedi. Bu türlü baskıların yeni olmadığını, 12 Mart'tan beri sık sık uygulandığını, üniversitenin geçen yıl komandalara bastırıldığını, yurtların baskı altına alındığını, sınavların öğrencileri okuldan atmak için bir araç olarak kullanıldığını, 25 öğretim üyesinin işine son verilmesinin de yöneticilerin nihai hedefe ulaşmak için attığı adımlardan biri olduğunu da söyleyen Tekeli daha sonra şöyle konuştu:

"Üniversite yönetiminin son yıl içindeki tutumu bir üniversite tutarlılığı ile bağdaşmayacak çelişkilerle doludur.

Üniversite bir yönden sınavlara girmeyenleri yıl kaybı ve üniversiteden uzaklaştırmakla tehdit ederken diğer taraftan kamu oyuna öğrenci desteğinin kendi yanında olduğu kanısını uyandırmak için zayıf öğrencileri özendirilmeye kalkmış, rektör yayın organlarında öğretim üyelerinin sınavlara giren öğrencilere kolaylık göstereceğini vademiştir. Bu üniversite ciddiyeti ile bağdaşmayan tutumlar öğrenciler üzerinde etkili olmamış, öğrencilerin yüzde doksanı imtihanlara katılamamıştır."

ODTÜ'NÜN BASKICI YÖNETİMİ DERHAL İSTİFA ETMELİDİR

Tüm Öğretim Üyeleri Derneği (TÖD) Başkanı Prof. Cevat Geray 23 Eylül'de verdiği demeçte ODTÜ'deki öğretim üyesi kıyımını MC iktidarı yanlısı Mütevelli Heyeti ile Rektörün yasadışı uygulamaları olarak nitelmiştir. "Devlet malına mütevelli olmaz" görüşünü savunan Geray, özetle şöyle demiştir:

"Orta Doğu Teknik Üniversitesinde sürdürülen öğretim üyesi kıyımı, MC yanlısı yönetimin ve özerkliğe saygısı bulunmayan Rektör ile Mütevelli Heyetin giriştiği yasadışı bir harekettir. Temelde, ODTÜ'nin siyasal iktidarlarca atanmış kişiler tarafından yönetilmesinin doğurduğu sakıncaların bir sonucudur.

Dokuz bin öğrencinin sorunları ve ailelerinin tedirginlikleri böylesine ters bir tutumla giderilemez. Yapılmayan derslerden öğrencilerimizi sorumlu tutan ve bunda öğretim üyelerini de araç olarak kullanmak isteyen baskıcı yönetim derhal istifa etmelidir. Böylece yarı yıl yapılmayan öğretim tamamlandıktan sonra sınavlara gidilmeli, öğrencilerle ülkenin öğretim hayatına yapılan sonsuz uygulama sona erdirilmelidir."

YÖNETİCİLER SEÇİMLE GELMELİDİR

1 Ekim'de TMMOB, TÖB-DER, TÜTED, TÜMAS ve TÖD ortak bir basın toplantısı düzenlediler. 5 kuruluş adına TÖD Genel Başkanı Prof. Cevat Geray ODTÜ'deki yönetimin cephe hükümetinin uzantısı olduğunu, yöneti-

min siyasal iktidarın etki ve baskısından kurtarılması gerektiğini savundu. Geray, "Bunun ön koşulu ise, üniversitenin kuruluş yasasında yapılacak bir değişiklik ile yöneticilerin yönetilenler tarafından seçilmesi ilkesinin getirilmesidir" dedi. ODTÜ yöneticilerinin kati ve uzlaşmaz tutumları ile siyasal iktidara karşı sorumlu ve bağımlı olduklarını kanıtladığını öne süren Geray, "bu nedenle kendilerinden ODTÜ sorununun çözümü konusunda olumlu girişimlerde bulunmaları beklenemez. Yöneticiler istifa etmelidir" dedi.

TMMOB, TÖB-DER, TÜTED, TÜMAS ve TÖD acil çözüm yolu olarak yarım kalan sömestrin tamamlanmasını ve okuldan uzaklaştırılan öğretim üyelerinin durumunun gözden geçirilmesini, uzun vadeli çözüm yolu olarak da, üniversitenin kuruluş yasasının değiştirilmesini önerdiler.

YENİ ÖĞRETİM ÜYELERİ VE ASİSTANLAR ARANKOR.

Birçok öğretim üyesinin işine kanunsuz olarak bir çırpıda ve sessizce son veren ODTÜ yönetimi, öte yandan gazetelere verdiği çarşaf kadar ilanlarla yeni öğretim üyeleri ve asistanlar alınacağını açıklıyordu (4 ekim günlü gazeteler). Bu ilanlar üzerine Mimarlar Odası Yönetim Kurulu, üyeleri ne ve kamuoyuna bir açıklama yaptı. Bu açıklamada şöyle denildi:

"Odamız, ülke ve meslek çıkarları doğrultusunda sürdürdüğü mücadelenin bir parçası olarak, böyle haksız bir işlemle karşılaşmamış ve meslek onurları zedelenmeye çalışılan üyelerimizin yanında yer almakta kararlıdır. Bu üyelerimiz haklarını almak için yargı organları önünde destekleneceklerdir. Ayrıca, bu üyelerimizin kişiliğinde saldırıya uğrayan meslek, şeref ve haysiyetinin korunması için gereken herşey yapılacaktır.

3 Ekim 1975 günü İstanbul'da toplanan Yönetim Kurulumuz bu amaçla, ODTÜ Mimarlık Fakültesinden atılan öğretim görevlileri yeniden işe alınmadıkça şu anda Fakültede görevli bu-

lunan üyelerimiz dışında hiç bir üyemizin bu Fakültede görev almamasını kararlaştırmıştır. TMMOB yasasının 2-b ve 19. maddeleri, Mimarlar Odası Talimatnamesinin 6 ve 34-c maddelerinin verdipj yetkiye dayanarak alınan buharara tüm üyelerimiz uyacaklardır. Ülke ve meslek çıkarlarının gözetilmesi doğrultusunda dayanışmanın sağlanmasında önemli adımlar atmış olan mimarlar topluluğunun hiç bir üyesinin aykırı davranış içinde bulunmayacağına inanmaktayız."

YURT DIŞINDA ÇALIŞAN İŞÇİLERİN YÜZDE 52'si SENDİKAYA KAYITLI

Devlet Planlama Teşkilatı'nın yabancı ülkelerde çalıştıktan sonra Türkiye'ye dönen işçiler arasında yaptığı bir araştırmaya göre, yurt dışında çalışan işçilerin sendikalaşma oranı yüzde 52'dir. Buna karşılık Türkiye'deki işçilerin sendikalaşma oranının yüzde 24 olduğu saptanmıştır.

Araştırmalara göre, Türkiye'deki sendikalaşma oranı, işçilerimizin kadın - erkek oluşlarına ya da kır ve kent kesiminde yaşamaları yönünden büyük farklılıklar göstermektedir, öte yandan, yabancı ülkelerde çalışan kadın işçilerin yüzde 87,4'ünün Türkiye'deyken herhangi bir sendika ya da derneğe üye olmadıkları; buna karşılık erkek işçilerden yüzde 16,8'inin Türkiye'deyken sendika üyesi, 8,2'sinin de dernek üyesi oldukları anlaşılmıştır.

Türkiye'de, kır kesiminde çalışan işçilerin yüzde 97'si sendikasızdır ki, bu, tarım sektöründe çalışan işçilerin sendikalaşma oranının çok dü-

şük bulunduğunu ortaya çıkarmaktadır. Bunun nedeni olarak da Türkiye'de Tarım İş Kanunu'nun henüz çıkmamış bulunması gösterilmektedir. Buna karşılık, kır kesiminde çalışanların Türkiye'de ancak yüzde 3'ü sendikalı iken, bu oran yurt dışında yüzde 50,9'a çıkmaktadır. Kentte çalışan işçilerin sendikalaşma oranı Türkiye'de yüzde 37,7 iken yurt dışında yüzde 43,6'ya yükselmektedir.

Yurt dışında çalıştıktan sonra Türkiye'ye dönen işçilerin ancak yüzde 6'sı yeniden tarım sektöründe çalışmaktadır. Kesin dönüş yaptıktan sonra Türkiye'de çalışan işçiler arasındaki sendikalaşma oranı ise yüzde 44,6'dır. Bu oran, hem yurt dışına gitmeden önceki, hem de yurt dışındaki sendikalaşma oranlarından yüksektir.

(Yeni Ortam, 19 Eylül 1975)

BULGARİSTAN'DAN SONRA MC SİMDİ DE SOVYETLER BİRLİĞİ'NDEN ENERJİ ALIYOR

Türkiye Bulgaristan'dan sonra Sovyetler Birliği'nden de enerji alacaktır, bu nedenle ekimin ilk günlerinde Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığında bir teknisyenler grubu Moskova ve Batum'a giderek Sovyetler Birliği'nden Türkiye'ye enerji alınması için incelemeler yapacaktır. Türkiye'nin enerji üretiminin yetersizliği nedeniyle Bulgaristan'dan sonra Sovyetler Birliği'nden alınacak enerji ile büyük kentlerin ihtiyacı karşılanacaktır. Yetkililerin bildirdiğine göre, Sovyetler Birliği'nden alınacak enerji Hopa üzerinden İskenderun'a aktarılacak, oradan büyük kentlere dağıtım yapılacaktır.

(Milliyet, 22 Eylül 1975)

elektrik mühendisliği

Dergiye basılmak üzere gönderilecek yazıların Kasım 1974 sayımızla verilen ekteki koşullara uygun olması gerekir. Yayın Kurulu yazılarda gerekli gördüğü değişiklikleri yapabilir. Dergimize gönderilen yazılar basılıya ya da basılmasın geri verilmez. Yazı ve ilanlardaki fikirler yazarlarına aittir; Odayı ve Dergiyi sorumlu kılmaz. Dergide basılan yazılar kaynak göstererek aktarılabilir.

Yazı ücretleri (daha önce yayımlanmış yazılara ücret ödenmez)

-Dergi sayfası başına-
Telif yazı 80 TL
Çeviri yazı 60 TL

İlan Tarifesi

| | |
|-----------------------|---------|
| Ön iç kapak | 1350 TL |
| Tam iç sayfa | 1000 TL |
| Yarım iç sayfa | 500 TL |
| Arka iç kapak | 1250 TL |
| Arka dış kapak | 2000 TL |
| Küçük ilan (cm.sütun) | 50 TL |

Föy Tarifesi

| | |
|--------------------------|---------|
| 1. yaprak | 1200 TL |
| 2. ve sonraki her yaprak | 500 TL |

Bu fiyatlar, basılmış olarak verilen föyler için geçerlidir. Basım da dergimize ait olursa, kağıt ve film maliyeti ücrete eklenir. Bu halde, istenen baskı ve kağıt kalitesinin de bildirilmesi gerekir.

Renkli ilanlarda her renk için; kapakta 550 TL, iç sayfada 500 TL renk farkı alınır.

İlanlara ait film ve tertip masrafları ilan sahibine aittir.

Elektrik Mühendisliği Dergisi
Elektrik Mühendisleri Odası
Üyelerine ücretsiz gönderilir.

Sayısı 10, yıllık aboneliği 120 (elektrik mühendisliği öğrencileri için 35) TL'dir.

ÜÇER OFSET Ankara -1975

ELEKTRİK MÜHENDİSLERİ ODASI TEMSİLCİLİKLERİ

| | | |
|--|--|--|
| Adana Sefa Kurdak Çukurova Elektrik A.Ş. | Eskişehir İsmet Erorta Yunus Emre Cad., No 67 | Malatya Hasan Baran Mazıcı İşhanı, Kat 2, No 204 |
| Antalya Erkan Tarıman Murat Faşa Vakıf İşhanı Kat 5, No 15 | Gaziantep Ali Ercan Hürriyet Cad., Kamil Afat İşhanı, Kat 3 | Muğla Şakir Ülkü İller Bankası Başmühendisi |
| Aydın Mustafa Yaprak TEK Köy Elektrifikasyonu 6. Bölge Müdürlüğü | İçel Ali Öztürk Elektrik İşletmesi Müdürü | Nevşehir Şahin Yurtbeğendi Şehir Palas Oteli |
| Balıkesir Şahin Şen SEKA Müessese Müdürlüğü P.K.201 | İzmit Sait Bülbül Belediye Elektrik İşletmesi | Niğde Mustafa Karadal Aşağı Kayabaşı Mah., Kuyulu Çıkmazı, No 5 |
| Bitlis Hasan Dalkıran Tekel Tütün Fabrikası | Karabük Ömer Çolakoğlu Bayır Mah., Fevzi Çakmak Cad., No 18/C | Rize Halil Sağol TEK Köy Elektrifikasyonu Başmühendisliği |
| Burdur İrfan Bilgin Uzun Çarşı, No 46 | Kastamonu Fehmi Tuncel Belediye Cad., No 46/A | Sakarya Faruk Aloğlu TEK 4. Bölge Başmühendisliği |
| Bursa Necmettin Çamlı TEK 3. Bölge Müdürlüğü | Kayseri Yetkin Önem TEK İşl.ve Bkm. Başmüh., PK.9 | Samsun Ataman Kınış TEK Bölge İşletme ve Bakım Başmühendisi |
| Denizli Abdullah Şavklı tiler Bankası Başmühendisliği | Konya Biolol Adalığ TEK Köy Elektrifikasyonu 15. Bölge Müdürlüğü | Sinop Muzaffer Sarılar Boeing Serv. Inc. Radar |
| Diyarbakır Burhan Elçioğlu TEK Bölge Başmühendisi | Kütahya Rüştü Kaytancı Yapı İşleri 4.Bölge Müdürlüğü | Trabzon Kemal Kazmaz İller Bankası 9.Böl.Md.lüğü |
| Elazığ Kenan Elmasulu Yapı İşleri 10.Bölge Md.lüğü | | Urfa Mahmut Tellalbaş Belediye ESO İşletmesi |
| | | Zonguldak İbrahim Tatbul KBA Şebeke Md., 2.Bölge Çatalagzı Başmühendisliği |